

De afgelopen periode heeft de gemeente Leidschendam-Voorburg zowel schriftelijk als mondeling reacties ontvangen op het actieplan jeugd. Daarnaast wordt er een financiële review gedaan (wordt meegezonden als apart document).

Het actieplan benadrukt het belang van collectief leren en verbeteren. Hiervoor moeten we open (blijven) staan voor kritiek en transparant zijn. De verschillende reviews helpen ons verder in deze ontwikkeling.

Hieronder staat een algemeen beeld van de verschillende reviews en vervolgens worden een aantal specifieke reacties gedeeld.

Algemene beeld reviews

Ontvangen van de JGZ, JONG doet mee, Bert Wienen (onderzoeker bij Hogeschool Windesheim en schrijver van het boek 'Inclusief onderwijs') en Sharon Stellaard (promoveerde in 2023 aan de VU op een onderzoek naar vijftig jaar hervormingsbeleid in passend onderwijs en jeugdzorg en publiceerde hierover het proefschrift 'Boemerangbeleid')

- Het plan omvat verschillende acties die afzonderlijk in meer of mindere mate bijdragen aan de maatschappelijke en financiële uitdaging. Echter wordt de overkoepelende brede visie gemist.
- De in het proefschrift 'Boemerangbeleid' aangewezen patronen en generende mechanismen worden niet genoemd in het plan en derhalve niet geadresseerd met te nemen acties.
- Het actieplan zelf laat repeterende patronen en generende mechanismen uit het promotiebeleid zien. Een nadere beleidsanalyse maakt dit inzichtelijk.
- Wat is nu precies de beweging/transformatie die we willen realiseren? Wat voor een gemeente wilt deze gemeente zijn voor de jeugdigen en hun ouders? Wat gunnen wij onze kinderen in de Gemeente Leidschendam-Voorburg?
Wat is een pedagogische basis, wat verstaan wij hieronder? En wat betekent het versterken hiervan?
- Stel dat het nooit aan kinderen of ouders zou liggen, maar altijd aan omstandigheden. Stel dat niet het gebrek aan kennis (laagdrempelige opvoedinformatie, gratis trainingen enz.) het probleem is, maar bijvoorbeeld het gebrek aan afstemming tussen ouders. Dat is een fundamenteel andere hypothese en vraagt dus ook om een fundamenteel andere aanpak. Dus welke hypothesen hanteert de gemeente en welke wil de gemeente nu echt veranderen?
- Als we de financiële taakstelling willen halen en ook inhoudelijk een andere weg in willen slaan, wat is dan onze 'Stopstrategie'? Hoe gaan we de jeugdhulp verminderen in een systeem met een focus op hulp en ondersteuning?
- Het belang van het betrekken van ouders en jeugdigen, wat hebben zij nodig?
- Hoe geven we ouders ruimte om samen de jeugdigen op te voeden? Spreek ouders als groep aan en geef ouders ruimte om pedagogische relaties op elkaar af te stemmen. Waarbij het uitgangspunt van normaliseren of de pedagogische basis moet zijn: iedere ouder is onzeker.
- Genoemde indicatoren (pag. 25) zijn beoogde effecten maar kunnen niet als doelstellingen zijn bedoeld. Sturen op deze indicatoren zal problemen vergroten.

Reactie JGZ

De JGZ heeft steun uitgesproken voor het actieplan.

Jeugdhulp zit aan de achterkant en bij ongeveer 5% van de kinderen in Nederland. Laten we niet vergeten dat 80% van de kinderen gezond en goed opgroeit en dat 15% tijdelijk een beetje ondersteuning nodig heeft om uit de 5% weg te kunnen blijven. Van de 5% is een deel genetisch. Deze kinderen zullen altijd enige vorm van begeleiding nodig hebben. Iets wat we moeten accepteren en incalculeren. Dat betekent dus ook dat we wel degelijk iets kunnen doen aan zowel een deel van de kinderen in de 5% en zeker aan de kinderen die in de 15% zitten om ervoor te zorgen dat zij niet richting de 5% gaan.

Een groot deel is transgenerationale problematiek, zit dus in de omgeving van het kind en niet in het kind zelf en is omkeerbaar. Indien ouders niet goed of zelfs onveilig gehecht opgegroeid zijn dan is goed, warm en veilig opvoeden geen vanzelfsprekendheid. De kinderen van deze ouders leren iets aan wat in hun latere leven contra productief is in het omgaan met andere mensen, aangaan van relaties, omgaan met emoties en behoeften etc etc. Een groot deel van de verslavingsproblematiek, angststoornissen, depressies etc etc komt hier uit voort. Deze kinderen zijn toekomstige ouders en geven dezelfde problematiek weer door aan hun kinderen. Het wordt tijd dat we gaan voor “één veilig gehechte generatie”. Mijn droom is dat we beleid uitzetten en langjarig te durven te investeren in een hele generatie kinderen en ouders teneinde een generatie kinderen te ontwikkelen die vanuit een goed zelfbeeld, met zelfverzekerdheid en zelfvertrouwen, stevig in de maatschappij staan. Dit vraagt om lange termijn beleid. En om het lef om middelen van de achterkant te verplaatsen naar de voorkant. Dit zal op de langere termijn middelen op leveren.

Besparingen zouden echter niet de motivator moeten zijn om deze beweging in te zetten. We geven in Nederland nog steeds voorrang aan curatie in plaats van preventie. Terwijl preventie hele generaties spaart en curatie slechts levens. We doen het voor de kwaliteit van het leven van jeugd en gezin.

Reactie JONG doet mee

Algemeen geeft JONG doet mee complimenten voor het plan en waardeert dat zij gevraagd zijn voor een reactie.

Zij zien de poging om tot fundamenteel iets anders te komen, echter komt Het fundamentele gesprek te weinig terug in het plan, centrale vraag is: welke gemeente wil je zijn? Daarnaast is het echt belangrijk om ouders en jeugdigen te betrekken. Wat hebben ouders en jeugdigen echt nodig?

JONG doet mee mist een aantal onderwerpen in het plan, zoals ouder(s) met GGZ-problematiek, de het voorkomen uit huisplaatsing, liefdevolle zorg en omgang met wachtlijsten. En daarnaast missen zij de integrale aanpak met bijvoorbeeld de Big 5 voor jongeren en hoe om te gaan met de overgang van 18- naar 18+. Tot slot wordt de verklarende analyse van Peer vd Helm gemist in het actieplan.

Preventief werken

- JONG doet mee onderschrijft het belang van vroeg-signalering voor de kinderen die altijd zorg nodig hebben en daarbij te kijken naar mogelijkheden om de gezinnen en de jongeren meer te laten ondersteunen bijvoorbeeld ook door hun sociaal netwerk /lokale gemeenschap (sommige gezinnen hebben levensbreed en levenslang steun nodig).

Toegang

- Op de website van LV en Jeugdhulp Haaglanden is onduidelijk waar jongeren zich kunnen melden als zij hulp nodig hebben, weinig toegankelijk voor jongeren.
- JONG doet mee vraagt de gemeente om te kijken naar de toegang en of jeugdconsulenten niet alleen maar indicaties en verwijzingen kunnen doen, maar ook korte hulpverlening kan bieden. Zij onderschrijven het belang om hierbij ook ouders en jongeren te spreken over wat zij graag willen/wensen in de toegang. De VIT van de VNG <https://vng.nl/nieuws/testers-gezocht-voor-verkenningsinstrument-toegang-vit> kan helpen om te kijken hoe je de toegang tot de hulp moet organiseren en hoever LV daar nu in is. Op dit moment zijn er veel pilots bij het lokale team en rondom de toegang, maar we moeten ook kijken naar de fundamentele vraag, wat hebben ouders en jongeren nodig?
- “Het begint bij mij” vrijwillig aanbieden, staat nu in het plan als een verplichting.

Participatie en ervaringsdeskundigheid

- Voor het actieplan en de uitvoering van het plan, is het belangrijk om bij ouders en jeugdigen op te halen wat nodig is.
- JONG doet mee adviseert de Jongeren participatie echt vorm te geven, bijvoorbeeld door Leerlingenraden te betrekken bij beleid van de gemeente en/of de zorgstructuur per school in beeld brengen, en hen daar feedback op laten geven. Of de mogelijkheid voor een jeugdambassadeur onderzoeken die samen met jongeren in gesprek gaat over hun wensen, behoeften en ideeën <https://www.kuseema.nl/adviesvangers/>
Veel jongeren willen toegang ook graag via school, zij zijn blij met de consulent op school. Maak hierbij ook gebruik van signalenkaart van JONG doet mee!
- De ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid wordt nauwelijks benoemd in het plan. Voor normaliseren en zorgen dat de hulp beter aansluit is dat nodig!

Hulp en ondersteuning

- Clientondersteuning maakt gebruik van MEE, Woej en Kwadraad, deze aanbieders bieden ook hulp aan inwoners, vraag is hoe onafhankelijk deze organisaties zijn en hun advies dus is. Wellicht goed om te kijken of ervaringsdeskundigen (zoals in Den Haag met Kompas, Straat Consulaat, Voor Welzijn) hier ook iets in kunnen betekenen en te zorgen dat inwoners zelf een keuze kunnen maken voor een aanbieder.
- Sturen op het zorglandschap; zorg dat aanbieders met ervaringsdeskundigen gaan werken, sturen op collectief aanbod en geef het opdrachtgeverschap goed vorm.